

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100213

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-04-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Запісоцька Марія Степанівна

2. Zapisotska Maria S

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Аграрні науки та продовольство. Агрономія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 04-04-2023

Спеціальність за освітою: 201 Агрономія

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю "Агросем"

Код за ЄДРПОУ: 30967207

Місцезнаходження: проспект Степана Бандери, будинок 9В, м. Київ, 04073, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 36.381.002

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

Код за ЄДРПОУ: 00496952.

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд.5, с. Оброшине, Пустомитівський р-н., Львівська обл., 81115, Україна

Форма власності:

Сфера управління: НААНУ

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496952

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 5, с. Оброшине, Пустомитівський р-н., Львівська обл., 81115, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.33.29, 68.35.29, 68.35.03

Тема дисертації:

1. Формування врожайності та посівних якостей насіння пшениці озимої залежно від рівня мінерального живлення рослин у зоні Західного Лісостепу України

2. Formation of yield and sowing qualities of winter wheat seeds depending on the level of mineral nutrition of plants in the zone of the Western Forest-Steppe of Ukraine

Реферат:

1. У дисертаційній роботі наведено теоретичне обґрунтування експериментального матеріалу з існуючих способів прискореного розмноження насіння нових сортів пшениці м'якої озимої і практичне вирішення наукового завдання щодо оптимізації системи основного і додаткового їх живлення в ґрунтово-кліматичних умовах зони Західного Лісостепу на сірих лісових поверхнево-оглеєних ґрунтах. Структура дисертації зумовлена логікою дослідження, поставленими завданнями і складається зі вступу, шести розділів, висновків до розділів, висновків до дисертації, рекомендацій сільськогосподарському виробництву, списку

використаних джерел і додатків. Висвітлено актуальність теми, важливість завезення базового насіння нових сортів різних установ-оригінацій України через відсутність селекційних програм у досліджуваній ґрунтово-кліматичній зоні та доцільність виробництва базового насіння для забезпечення господарств регіону. Відображено зв'язок роботи з відповідними тематичними програмами, планами, завданнями Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН. Сформовано мету дисертаційних досліджень, основні завдання, методи досліджень для їх реалізації та відображено наукову новизну одержаних 3 результатів. Висвітлено особистий внесок здобувача, наведено публікації та апробацію матеріалів досліджень за темою дисертаційної роботи. Проаналізовано фактори впливу на продуктивність і посівні якості насіння пшениці озимої м'якої. Наголошується, що найменш затратним та екологічнобезпечним фактором інтенсифікації галузі насінництва є ефективне використання сортових ресурсів за яких значно підвищується рівень урожайності культур без великих витрат коштів. Для отримання високої врожайності зерна і насіння необхідне науково-обґрунтоване застосування за етапами органогенезу мінеральних добрив та мікродобрив. Наведено характеристику ґрунтово-кліматичних умов Західного Лісостепу, зокрема особливостей погодних умов років проведення досліджень, подано фізико-хімічну та агрохімічну характеристику ґрунту дослідних ділянок. Описано схему досліджень, методики та методи. Подано характеристику сортів, мінеральних добрив та мікродобрив. На основі біологічних вимог та прояву абіотичних факторів, обґрунтовано адаптивні ознаки нових сортів пшениці м'якої озимої і визначено незначну фенотипову мінливість генотипів лісостепоного екотипу та їх пріоритетність для впровадження в сільськогосподарське виробництва регіону. Підтверджено зміну погодних факторів впродовж вегетаційного періоду пшениці озимої обумовлених вищою температурою повітря та меншою кількістю опадів, що сприяє високій польовій схожості насіння (92,4–97,2 %), забезпечує подовження осінньої вегетації до 56–65 діб, накопичення достатньої кількості (30,7–32,3 %) цукрів у вузлах кушіння, дозволяє сформувати добре розвинену кореневу систему та надземну масу, що сприяє високому відсотку перезимівлі рослин (90,4–91,7). Відносна стійкість сортів до хвороб та вищий на 8,1–16,4 оС температурний режим з меншою кількістю опадів у період формування збирання зерна сприяв зерновій продуктивності на рівні 5,44 т/га (Грація білоцерківська) – 5,62 т/га (МІП Вишиванка), насінневій – Співанка Поліська (4,18 т/га) – МІП Вишиванка (4,30 т/га), за високого виходу кондиційного насіння – 74–76 % та коефіцієнта розмноження – 16,5–16,9 одиниць.

2. The dissertation provides a theoretical substantiation of experimental material of the existing methods of accelerated seed reproduction of new varieties of soft winter wheat and a practical solution to the scientific problem of optimizing the system of their main and additional nutrition in the soil and climatic conditions of the Western Forest-Steppe zone on gray forestal surfacial gleyed soils. 6 The structure of the thesis is determined by the logic of the research, the tasks and consists of an introduction, six chapters, conclusions to sections, conclusions to the dissertation, recommendations for agricultural production, a list of sources and applications used. The relevance of the topic is highlighted as well as the importance of the delivery of pre-basic seeds of new varieties of various originating institutions in Ukraine due to the lack of breeding programs in the studied soil-climatic zone and the feasibility of producing basic seeds to provide farms in the region. The connection of work with the corresponding thematic programs, plans, tasks of the Institute of Agriculture of the Carpathian Region of the NAAS is reflected. The goals of dissertation research, the main tasks, research methods for their implementation are formed and the scientific novelty of the results obtained is reflected. The personal contribution of the applicant is highlighted, publications and approbation of research materials on the topic of dissertation work are given. The factors of influence on the formation of productive properties and sowing qualities of seeds of soft winter wheat have been analyzed. It is noted that the least costly and environmentally friendly factor in the intensification of the seed industry is the efficient use of varietal resources, which significantly increases the level of crop yields without large expenditures of funds. To obtain a high yield of grain and seeds, it is necessary to scientifically substantiate the use of mineral fertilizers and microfertilizers by the stages of organogenesis. The characteristics of the soil and climatic conditions of the Western Forest-Steppe, in particular the peculiarities of the weather conditions in the years of the research, are given. The physicochemical and agrochemical characteristics of the soil of the research sites are given also. The research scheme, techniques

and methods are described. The characteristics of varieties, mineral fertilizers and micronutrients are given. On the basis of biological requirements and the manifestation of abiotic factors, the adaptive characteristics of new varieties of soft winter wheat were substantiated and the insignificant phenotypic variability of the genotypes of the forest-steppe 7 ecotype and their priority for implementation in the agricultural production of the region were determined. The change in weather factors during the growing season of winter wheat due to higher air temperature and less precipitation has been confirmed, which contributes to high field germination of seeds (92.4-97.2%), provides lengthening of the autumn growing season to 56-65 days, accumulation of a sufficient amount (30.7-32.3%) of sugars in the tillering nodes, allows the formation of a welldeveloped root system and aboveground mass, which contributes to a high percentage of overwintering of plants (90.4-91.7). Revealed the relative resistance of varieties to diseases. And higher by 8.1-16.4 °C temperature regime with less precipitation during the formation-harvesting of grain contributed to productivity at the level of 5.44 t/ha (Hratsiia bilotserkivska)- 5.62 t/ha (MIP Vyshyvanka), seed productivity - Spivanka Poliska (4.18 t/ha) - MIP Vyshyvanka (4.30 t/ha), with a high yield conditioned seeds - 74 - 76% and the multiplication factor - 16.5-16.9 units.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волощук Олександра Петрівна
2. Voloschuk Olexandra P.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Доронін Володимир Аркадійович
2. Doronin Volodymyr Arkadiiovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лихочвор Володимир Володимирович
2. Lyhochvor Volodymyr Volodymyrovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ільчук Роман Васильович
2. Ilchuk Roman Vasylovych

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рудавська Наталія Миколаївна

2. Rudavska Nataliia M.

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Коник Григорій Станіславович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Коник Григорій Станіславович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.

